



**WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI**

NK.3.4131. *45*.2013.SA

Szczecin, dnia *16* stycznia 2013 r.

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; zm.: z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146, Nr 106, poz. 675, Nr 40, poz. 230, z 2011 r. Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887, Nr 217, poz. 1281, z 2012 r., poz. 567)

stwierdzam nieważność

- § 2 pkt 3 lit. b,
- § 3 pkt 10 w zakresie wyrazów „gdy nie są one uciążliwe dla sąsiednich nieruchomości”,
- § 5 ust. 1 w zakresie wyrazów „zamówienie musi być zrealizowane w okresie 2 dni od złożenia”,
- § 10,
- § 12 w zakresie wyrazów „i miejsce”,
- § 24,

załącznika do uchwały Nr XXIII/141/12 Rady Gminy Biesiekierz z dnia 7 grudnia 2012 r. w sprawie *Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Biesiekierz.*

Uzasadnienie

W dniu 7 grudnia 2012 r. Rada Gminy Biesiekierz podjęła uchwałę Nr XXIII/141/12 w sprawie *Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Biesiekierz.*

Materialnoprawną podstawę podjęcia ww. aktu stanowi art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r., poz. 391 ze zm.), zgodnie z którym *rada gminy, po zasięgnięciu opinii państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, uchwała regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.*



Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie
ul. Wały Chrobrego 4, 70 – 502 Szczecin
tel. 91 4303-315, 91 4342-413, fax 91 4330-250,
e-mail: wojewoda@szczecin.uw.gov.pl

Z kolei, ust. 2 cytowanego przepisu wskazuje, iż regulamin ten *określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące:*

1) *wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących:*

a) *prowadzenie we wskazanym zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w tym powstających w gospodarstwach domowych przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz zużytych opon, a także odpadów zielonych,*

b) *uprzątkanie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego,*

c) *mycie i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi;*

2) *rodzaju i minimalnej pojemności pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, przy uwzględnieniu:*

a) *średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych bądź w innych źródłach,*

b) *liczby osób korzystających z tych pojemników;*

3) *częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego;*

4) *(uchylony);*

5) *innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami;*

6) *obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku;*

7) *wymagań utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach;*

8) *wyznaczenia obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.*

Regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie, zgodnie z art. 4 ust. 1 ww. ustawy, jest aktem prawa miejscowego, zaliczanym przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej do źródeł prawa powszechnie obowiązującego na obszarze działania organów, które je ustanowiły. Taki akt normatywny musi zatem odpowiadać wszystkim wymogom, jakie prawo stawia w odniesieniu do zasad tworzenia i obowiązywania systemu źródeł prawa. W stosunku do aktów prawa miejscowego znaczenie istotne ma norma zawarta w art. 94 Konstytucji, który stanowi, iż organy samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej ustanawiają akty prawa miejscowego na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawach. Uwzględniając hierarchiczność źródeł prawa akty tego typu mają charakter zależny od źródeł prawa wyższego rzędu, czego konsekwencją jest stanowisko, iż nie mogą normować materii uregulowanych aktami wyższego rzędu, nadto nie mogą wykraczać poza zakres delegacji ustawowej. W związku z tym, bezspornym pozostaje fakt, iż regulamin utrzymania czystości i porządku nie może wykraczać poza materię przewidzianą w art. 4 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, przepis ten stanowi

bowiem delegację ustawową dla wydania aktu prawa niższej rangi, ściśle określając zakres spraw, które mogą zostać unormowane w uchwale rady gminy. Nie przyznaje on kompetencji organowi stanowiącemu gminy ani do uchwalania aktów prawa miejscowego obejmujących zagadnienia inne niż wymienione w cyt. przepisie, ani stanowienia regulacji w inny sposób niż wskazany przez ustawodawcę, ponieważ oznaczałoby to wykroczenie poza zakres delegacji ustawowej. Jednocześnie zwrócić należy uwagę, że przepis art. 4 ust. 2 ww. ustawy ma charakter wyczerpujący, co oznacza, że uchwalając na jego podstawie regulamin utrzymania porządku i czystości, rada powinna zawrzeć w nim postanowienia odnoszące się do wszystkich enumeratywnie wymienionych w ustawie zagadnień.

W § 2 pkt 3 lit. b załącznika do uchwały Nr XXIII/141/12 Rada postanowiła, iż na terenie przystanków komunikacyjnych obowiązki uprzątnięcia i pozbycia się błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń, należą do przedsiębiorców użytkujących tereny służące komunikacji publicznej. Wobec powyższego wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 3 ust. 2 pkt 12 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności utrzymują czystość i porządek na przystankach komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest gmina oraz które są położone na jej obszarze przy drogach publicznych bez względu na kategorię tych dróg. W świetle cytowanego przepisu ustawy nie jest zatem możliwe zobowiązanie przedsiębiorców użytkujących tereny służące komunikacji publicznej, tj. przystanków komunikacyjnych do uprzątnięcia i pozbycia się z ich terenów błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń, wolą prawodawcy bowiem obowiązek ten obciąża gminę.

Następnie w § 3 pkt 10 Regulaminu Rada Gminy Biesiekierz przewidziała możliwość naprawy pojazdów samochodowych (...) pod warunkiem, że naprawa pojazdów samochodowych nie stwarza uciążliwości dla właścicieli sąsiednich nieruchomości. Brzmienie tego przepisu wkracza w regulację prawa sąsiedzkiego zawartą w art. 144 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.), co uzasadnia konieczność jego wyeliminowania z obrotu prawnego we wskazanym zakresie.

Przekroczeniem delegacji ustawowej jest - w ocenie organu nadzoru - nałożenie w § 5 ust. 1 załącznika do uchwały Nr XXIII/141/12 na przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych, obowiązku realizacji zamówienia w terminie 2 dni od jego złożenia. Regulamin może bowiem określać obowiązki dotyczące utrzymania czystości i porządku w stosunku do właścicieli nieruchomości, nie zaś innych podmiotów, w tym przedsiębiorców, którzy działalność, o której mowa wyżej, prowadzą w granicach zezwolenia wydanego przez organ wykonawczy gminy.

W § 10 Regulaminu Rada zobowiązała organizatorów imprezy masowej do wyposażenia miejsc, na których odbywać będą się imprezy masowe, w pojemniki o odpowiedniej pojemności na odpady oraz szaloty przenośne. Jednakże, w ocenie organu nadzoru, podmiotów tych nie można zaliczyć do kategorii podmiotów, określanych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach jako „właściciele nieruchomości”. Tym samym § 10, jako przekraczający delegację ustawową wynikającą z art. 4 ust. 2 tego aktu, należy uznać za istotnie naruszający prawo.

Z kolei, w § 12 załącznika do uchwały Nr XXIII/141/12 Rada Gminy Biesiekierz ustaliła standardy utrzymania pojemników i miejsca zbierania i gromadzenia odpadów. Należy zatem zauważyć, iż wprowadzenie w uchwale w przedmiocie przyjęcia Regulaminu

utrzymania czystości i porządku na terenie gminy standardów utrzymania miejsca zbierania i gromadzenia odpadów nastąpiło z przekroczeniem delegacji ustawowej zawartej w art. 4 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Podkreślenia bowiem wymaga, iż obowiązki w zakresie utrzymania czystości i porządku ciążące na właścicielu nieruchomości nie mogą zostać sformułowane w sposób dowolny. Ustawodawca w art. 4 ust. 2 pkt 2 cyt. ustawy przyznaje radzie gminy kompetencję do określenia w regulaminie rodzaju i minimalnej pojemności pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym. Tak sformułowanego uprawnienia nie można jednak odnosić do miejsc, w których ustawiane są ww. pojemniki.

Treścią § 24 Regulaminu Rada Gminy Biesiekierz nałożyła określone obowiązki na właścicieli utrzymujących zwierzęta. Wobec powyższego wskazania wymaga, że wbrew wyraźnemu sformułowaniu ustawy, w której jest mowa o osobach utrzymujących zwierzęta domowe (art. 4 ust. 2 pkt 6), Rada obowiązki te nałożyła jedynie na właścicieli zwierząt ograniczając przez to w sposób nieuprawniony wyłącznie do właścicieli krąg osób zobowiązanych do przestrzegania regulaminu, a tym samym w sposób istotny naruszyła obowiązujące prawo.

Mając na uwadze wszystkie wskazane wyżej nieprawidłowości, w świetle zaprezentowanej w niniejszym rozstrzygnięciu argumentacji uznać należy, że stwierdzenie nieważności § 2 pkt 3 lit c, § 3 pkt 10 w zakresie wyrazów „gdy nie są one uciążliwe dla sąsiednich nieruchomości”, § 5 ust. 1 w zakresie wyrazów „zamówienie musi być zrealizowane w okresie 2 dni od złożenia”, § 10, § 12 w zakresie wyrazów „i miejsca” i § 24 załącznika do uchwały Nr XXIII/141/12 Rady Gminy Biesiekierz z dnia 7 grudnia 2012 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Biesiekierz, jest konieczne i uzasadnione.

Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego.



W. WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO
[Signature]
Eustach Mićko
WICEWOJEWODA

Otrzymują:

- 1) Rada Gminy Biesiekierz
- 2) a/a.